

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 339.924

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2026-2-48>

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЇ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В. С. ЛЕСЮК

доктор філософії з економіки,
асистент кафедри економіки та публічного управління,
Полтавський державний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8370-6513>

Анотація. *Мета дослідження.* Обґрунтувати вплив інтеграції на трансформацію світової економіки через узагальнення теоретичних підходів та аналіз сучасних тенденцій розвитку інтеграційних процесів. **Методика дослідження.** Використано методи теоретичного узагальнення, порівняльного аналізу, систематизації, структурно-логічного моделювання та графічного аналізу. **Результати.** Запропоновано авторське трактування поняття «інтеграція». Визначено структурні напрями її розвитку та результати. Установлено, що інтеграція проявляється через зростання кількості регіональних торговельних угод, а також розширення світової торгівлі. Обґрунтовано роль інтеграції як чинника трансформації світової економіки. **Практична значущість результатів дослідження.** Одержані результати можуть бути використані для аналізу інтеграційних процесів та обґрунтування економічної політики.

Ключові слова: інтеграція, регіональна торговельна угода, світова торгівля, внутрішня торгівля ЄС, світова економіка, міжнародні економічні відносини.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах інтеграційні процеси перетворилися на одну з ключових рушійних сил трансформації світової економіки. Зростання взаємозалежності національних економік зумовлює формування нової архітектури міжнародних економічних відносин, у межах якої інтеграція виступає не лише формою співробітництва між країнами, а й механізмом структурної перебудови світової економіки.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що інтеграція сьогодні охоплює не лише економічний, а й технологічний, інституційний та соціальний виміри, формуючи комплексний вплив на функціонування світової економіки. Водночас саме неоднорідність інтеграційних процесів ускладнює однозначне розуміння їхнього впливу на трансформацію світової економіки та потребує глибшого теоретичного осмислення. Незважаючи на значну роль інтеграції у сучасних міжнародних економічних відносинах, у науковців досі відсутня єдина думка щодо трактування сутності інтеграції, її структурних складових, механізмів впливу та наслідків для світової економіки. Це ускладнює не лише розуміння теоретичних підходів до дослідження інтеграції, а й формування практичних рішень у сфері міжнародної економічної політики.

Зв'язок порушеної проблеми з найважливішими науковими завданнями полягає в необхідності поглиблення теоретичних засад дослідження інтеграції, уточнення її місця в системі міжнародних економічних відносин, а також визначення закономірностей її впливу на трансформацію світової економіки. Практичне значення цієї проблематики пов'язане з потребою розроблення обґрунтованих підходів до оцінювання наслідків інтеграційних процесів для національних економік, виявлення ризиків участі у міжнародних інтеграційних об'єднаннях, а також формування ефективної міжнародної економічної політики в умовах посилення глобальної конкуренції та нестабільності світових ринків. Тому дослідження впливу інтеграції на трансформацію світової економіки є важливим як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади розуміння інтеграції як економічної категорії, її сутнісних характеристик, форм прояву та значення для розвитку світової економіки висвітлено у працях вітчизняних науковців Головченко Г. Я. [1]; Залуцької Х., Старосільця М., Вінярського Б. [2]; Липова В. В. [3], а також закордонних дослідників Даллаго Б., Казагранде С. [4]; Ілівські Н. Л. [5]; Тінбергена Я. [6].

Важливий внесок у розвиток теоретичних основ дослідження інтеграції зробив Тінберген Я.,

який розглядав її як створення бажаної структури світової економіки через усунення штучних перешкод і впровадження координації [6, с. 95]. У свою чергу Даллаго Б. та Казагранде С. акцентували увагу на взаємозв'язку інтеграції з глобалізаційними процесами та на її поглибленому характері в межах окремих груп країн [4]. Вітчизняні автори, зокрема Головченко Г. Я. та Липов В. В., підкреслили процесний характер інтеграції, посилення взаємозв'язків між елементами системи та зміну її якісного стану [1, с. 25; 3, с. 175].

Разом із тим аналіз наукових праць свідчить, що більшість досліджень зосереджені або на загальнотеоретичному тлумаченні інтеграції, або на окремих її формах, передусім торговельній чи регіональній. Натомість недостатньо висвітленими залишаються питання впливу інтеграції на трансформацію світової економіки з урахуванням її економічного, технологічного, інституційного та соціального вимірів. Потребують подальшого опрацювання й питання систематизації структурних напрямів інтеграції, узагальнення її результатів, а також виявлення сучасних тенденцій розвитку інтеграційних процесів у контексті змін у світовій торгівлі та міжнародних економічних відносинах.

Отже, наявні наукові напрацювання формують вагому теоретичну основу для дослідження інтеграційних процесів, однак не повною мірою розкривають специфіку впливу інтеграції саме на трансформацію світової економіки. Це зумовлює необхідність подальшого дослідження цієї проблематики, зокрема в напрямі поєднання теоретичних

підходів із аналізом сучасних кількісних тенденцій та структурних змін у світовій економіці.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування впливу інтеграції на трансформацію світової економіки через узагальнення теоретичних підходів до розуміння сутності інтеграції, визначення її основних структурних напрямів та результатів, а також виявлення сучасних тенденцій розвитку інтеграційних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сучасні інтеграційні процеси є однією з визначальних ознак розвитку світової економіки, оскільки саме вони формують нові умови взаємодії національних економік, впливають на структуру міжнародної торгівлі, рух капіталів, технологій, робочої сили та інституційних норм. Унаслідок цього інтеграція поступово перетворюється з окремого напрямку міжнародного співробітництва на системний чинник трансформації світової економіки. Її вплив проявляється не лише у розширенні економічних зв'язків між країнами, а й у поглибленні взаємозалежності національних економік та зміні механізмів регулювання міжнародних економічних відносин.

Для обґрунтування впливу інтеграції на трансформацію світової економіки насамперед доцільно звернутися до з'ясування сутності самого поняття «інтеграція», оскільки саме від змістового наповнення цієї категорії залежить логіка подальшого аналізу її форм, напрямів та результатів (табл. 1).

Таблиця 1

Визначення поняття «інтеграція»

Автор	Визначення
Вітчизняні автори	
Головченко Г. Я.	«процес взаємного пристосування, розширення економічного й виробничого співробітництва, об'єднання національних господарств» [1, с. 25]
Залуцька Х., Старосілець М., Вінярський Б.	«розширення можливостей, напрямків та перспектив розвитку окремих структурних складових чи їх логічно-чітких утворень за рахунок поглинання, злиття або об'єднання через результативне пов'язання їх окремих ключових елементів підкріплених (зрощених) спільними цілями, мотивами, умовами і вимогами середовищ знаходження цих структурних складових» [2]
Липов В. В.	«процес розвитку певної системи, в ході якого зростає кількість та інтенсивність взаємодій її елементів, посилюється їх взаємний зв'язок і зменшується відносна самостійність по відношенню один до іншого; з'являються нові форми взаємодії, в основі яких лежить істотний необхідний зв'язок; кількісні зміни можуть переходити в якісні – якісно змінюється стан системи» [3, с. 175]
Закордонні автори	
Даллаго Б., Казагранде С.	«процес, що супроводжує глобалізацію та зазвичай стосується ринків, а також більш обмежений, але глибший процес, що охоплює підмножину світової економіки та суспільства, зазвичай групу суміжних країн» [4]
Ілієвські Н. Л.	«об'єднання, уніфікація або організація двох чи більше одиниць у групу» [5]
Тінберген Я.	«створення найбажанішої структури міжнародної економіки, усунення штучних перешкод для оптимального функціонування та навмисне впровадження усіх бажаних елементів координації або об'єднання» [6, с. 95]

Джерело: складено автором на основі [1, с. 25; 2; 3, с. 175; 4; 5; 6, с. 95]

Наведені в табл. 1 вітчизняні автори розглядають інтеграцію переважно через призму системного підходу та взаємодії національних економік. Головченко Г. Я. трактує інтеграцію як процес взаємного об'єднання національних економік, а Залуцька Х., Старосілець М. та Вінярський Б. наголошують, що таке об'єднання підкріплюється спільними цілями, мотивами та умовами [1, с. 25; 2]. Тим часом Липов В. В. підкреслює, що внаслідок цього кількісні зміни стають якісними, повністю змінюючи стан самої системи [3, с. 175].

Закордонні науковці, навпаки, більше тяжіють до глобального, інституційного та макрорегіонального контексту. Даллаго Б. та Казагранде С. пов'язують інтеграцію з процесами глобалізації та ринками, а Ілієвскі Н. Л. та Тінберген Я. з об'єднанням [4; 5; 6, с. 95].

Порівнюючи обидві групи авторів, можна помітити певну дихотомію наукових фокусів. Вітчизняна наукова думка глибоко деталізує внутрішню механіку інтеграції: структурні злиття, втрата частини автономії, перехід кількісних змін у якісні. Натомість закордонні автори переважно зосереджуються на зовнішніх наслідках та середовищі: усунення бар'єрів, створення оптимальної міжнародної структури, супровід глобалізації ринків. Спільним для абсолютно всіх підходів є розуміння інтеграції як процесу об'єднання задля досягнення вищого рівня взаємодії чи оптимального функціонування.

Таким чином, інтеграція не є однорідним явищем; вона здатна проявлятися на мікро-, мезо- та макрорівнях – від об'єднання окремих структурних складових підприємств (злиття, поглинання) до інтеграції цілих національних економік у світову економіку. Більшість дослідників погоджуються, що інтеграція – це тривалий процес розвитку, взаємного пристосування або координації, а не просто разова статична дія. Ключовою системною ознакою справжньої інтеграції є зменшення відносної самостійності суб'єктів. Це відбувається паралельно зі зростанням інтенсивності їхньої взаємодії, що зрештою призводить до якісних змін усєї системи. Інтеграційні процеси завжди мають на меті створення оптимальнішої структури.

Узагальнення наукових підходів до трактування поняття «інтеграція» дає змогу розглядати його як широку міждисциплінарну категорію. Водночас для більш цілісного розуміння інтеграції важливо розглядати її не лише як процес зближення суб'єктів, а й як систему взаємопов'язаних структурних напрямів, за якими вона відбувається (рис. 1).

Як видно з рис. 1, інтеграція має багатовимірний характер і охоплює економічний, технологічний, інституційний та соціальний напрями. Економічний блок складається з торговельної,

фінансової, виробничої та інвестиційної інтеграції, що безпосередньо визначають інтенсивність економічних зв'язків. Технологічний блок відображає науково-технічну, інноваційну, цифрову та інфраструктурну інтеграцію, які формують матеріально-технічну основу інтеграційних процесів. Інституційний блок включає політичну, правову, регуляторну та адміністративну інтеграцію, що забезпечують нормативно-організаційні умови взаємодії. Соціальний блок представлений трудовою, освітньою, культурною та комунікативною інтеграцією, які характеризують соціальну основу зближення економічних систем. У сукупності зазначені основні напрями формують цілісну структуру інтеграції та визначають її вплив на очікувані результати: приріст інвестицій, зниження витрат, усунення бар'єрів та розвиток людського капіталу. Саме така комплексність дає підстави розглядати інтеграцію як складний процес трансформації світової економіки.

З одного боку, інтеграція створює передумови для розширення ринків, підвищення мобільності ресурсів і активізації ділової активності, а з іншого – сприяє поширенню спільних норм, стандартів, знань і практик, що в довгостроковій перспективі змінює саму логіку функціонування світової економіки.

Отже, поняття «інтеграція» доцільно трактувати як складний еволюційний процес об'єднання різних суб'єктів (на мікро-, мезо- та макрорівнях), який супроводжується інтенсифікацією їхніх взаємозв'язків, добровільним обмеженням індивідуальної автономії та усуненням перешкод з метою утворення нової, якіснішої системи для ефективного функціонування та досягнення спільних цілей.

Загалом інтеграція в сучасних умовах постає як багатовекторний процес, що охоплює різні сфери міжнародних економічних відносин. Водночас для повнішого розуміння її ролі у трансформації світової економіки важливо перейти до аналізу конкретних проявів інтеграційних процесів у глобальному просторі. У цьому аспекті особливий інтерес становить динаміка кількості чинних регіональних торговельних угод у світі, оскільки саме вона відображає масштаби поширення інтеграційних процесів та їх закріплення на міждержавному рівні (рис. 2).

Рис. 2 засвідчує зростання кількості чинних регіональних торговельних угод у світі протягом 2016–2025 рр., що свідчить про посилення процесів міжнародної економічної інтеграції. Зокрема, у 2016 р. їх кількість становила 283, а у 2020 р. вже 312. Особливо помітне зростання відбулося у 2021 р., коли кількість угод зросла до 356, тобто одразу на 44 одиниці порівняно з 2020 р. Це пряме свідчення про активізацію інтеграційних процесів у відповідь на кризові явища попереднього періоду

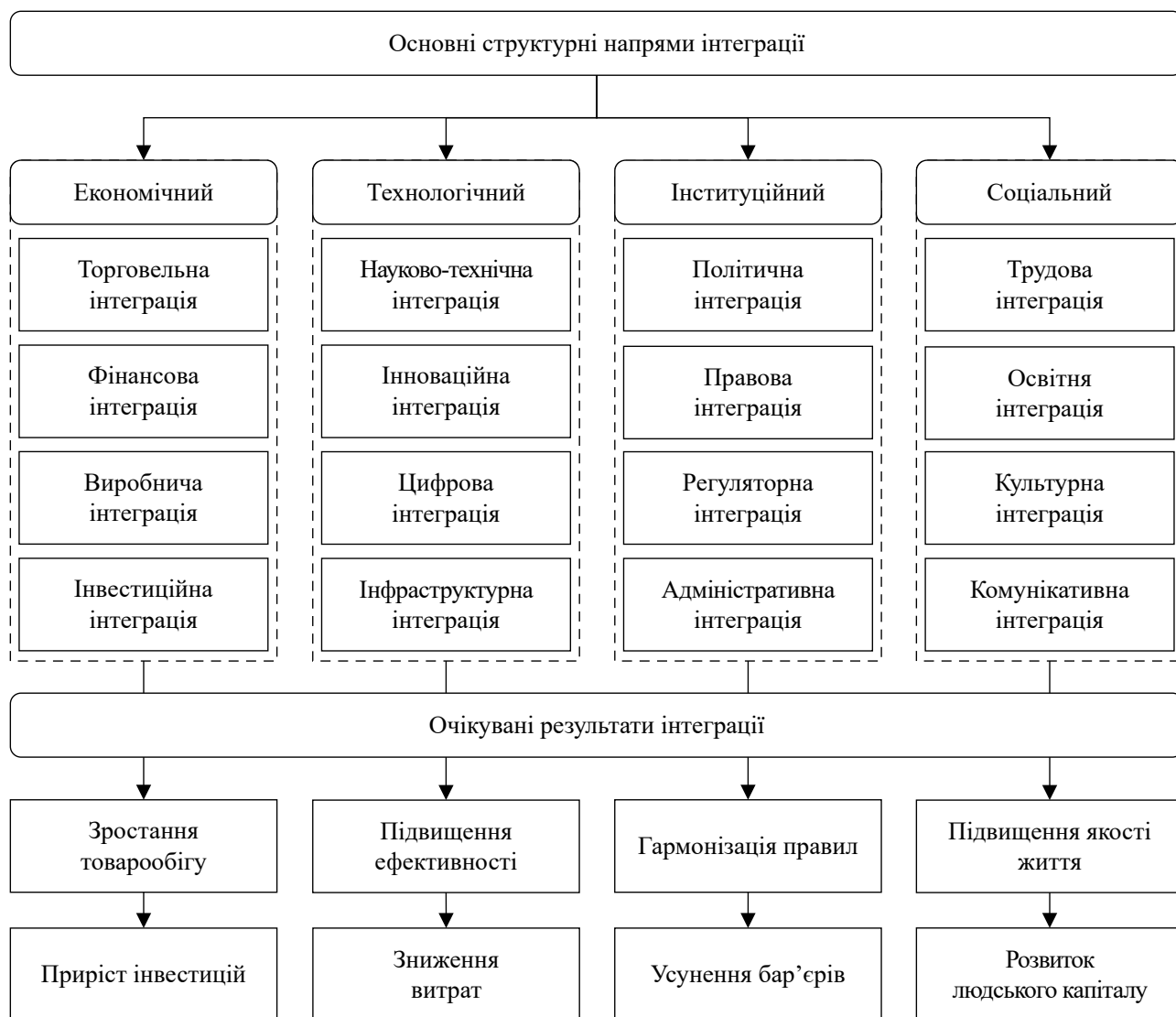

Рис. 1. Структурні напрями та результати інтеграції

Джерело: розроблено автором

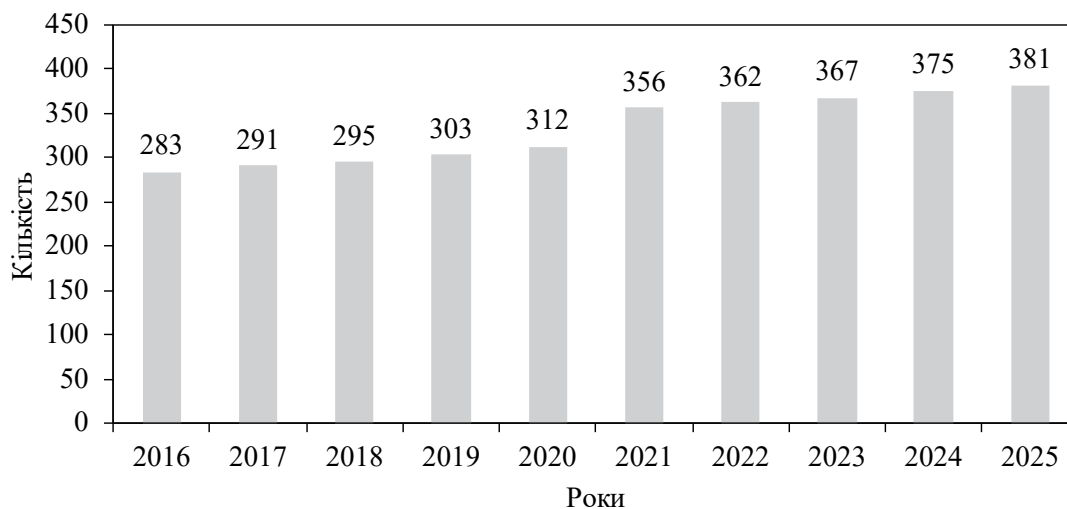

Рис. 2. Динаміка кількості чинних регіональних торговельних угод у світі, 2016–2025 рр.

Джерело: складено автором на основі [7]

та прагнення країн посилити економічну взаємодію через договірні механізми. Надалі позитивна динаміка продовжилася, і кількість регіональних торговельних угод у 2025 р. сягнула 381.

Отже, загалом за досліджуваний період кількість чинних регіональних торговельних угод збільшилася на 98, або приблизно на 34,6 %. Така тенденція відображає прагнення країн до інституційного оформлення економічного співробітництва, розширення доступу до ринків, зниження бар'єрів та підвищення стійкості національних економік в умовах глобальної конкуренції. Водночас збільшення кількості угод підтверджує, що інтеграція дедалі більше набуває системного та формалізованого характеру, стаючи важливим чинником трансформації світової економіки. Регіональні торговельні угоди у цьому контексті виступають не просто формальним результатом переговорів, а інституційною основою поглиблення міжнародної економічної взаємодії.

Кількісне зростання чинних регіональних торговельних угод демонструє розширення інституційної основи міжнародної економічної інтеграції. Разом із тим для обґрунтування її впливу на трансформацію світової економіки важливо простежити, як ці процеси відображаються у динаміці фактичних економічних показників. Одним із таких узагальнювальних показників є обсяг світової торгівлі товарами та послугами, динаміка якого дає змогу оцінити масштаби посилення інтеграційних зв'язків (рис. 3).

Аналіз даних, наведених на рис. 3, показує загальну тенденцію до зростання обсягу світової торгівлі товарами та послугами протягом 2016–2025 рр., що підтверджує розширення

масштабів міжнародних економічних відносин в умовах посилення інтеграційних процесів. Якщо у 2016 р. обсяг світової торгівлі становив 21,0 трлн дол. США, то до 2018 р. вже збільшився до 24,9 трлн дол. США. Тим часом у 2020 р. відбулося помітне зниження показника до 22,0 трлн дол. США, що відображає вплив кризових явищ на світову економіку, однак уже в 2021 р. показник зріс до 27,5 трлн дол. США, продемонструвавши швидке відновлення світової торгівлі після початку зняття обмежень, зумовлених пандемією COVID-19. Надалі, незважаючи на вплив російсько-української війни на світову економіку, позитивна динаміка зберігалася, досягнувши у 2025 р. 34,7 трлн дол. США. Таким чином, за досліджуваний період обсяг світової торгівлі товарами та послугами зріс із 21,0 трлн дол. США у 2016 р. до 34,7 трлн дол. США у 2025 р., тобто на 13,7 трлн дол. США, або на 65,2 %.

Рис. 3 дає змогу зробити висновок, що трансформація світової економіки під впливом інтеграції проявляється не лише у формальному збільшенні кількості угод між країнами, а й у фактичному нарощуванні обсягів світової торгівлі. У 2016–2025 рр. обсяг світової торгівлі товарами та послугами загалом демонстрував висхідну тенденцію, попри спад у 2020 р. та подальші коливання в окремі роки. Проаналізована динаміка дає підстави стверджувати, що інтеграційні процеси у світовій економіці мають не лише інституційне, а й виразне економічне відображення. Інтеграція виступає дієвим механізмом розширення ринків збуту, інтенсифікації міжнародного руху товарів та послуг, а також посилення взаємозалежності національних економік. Тому зростання обсягів

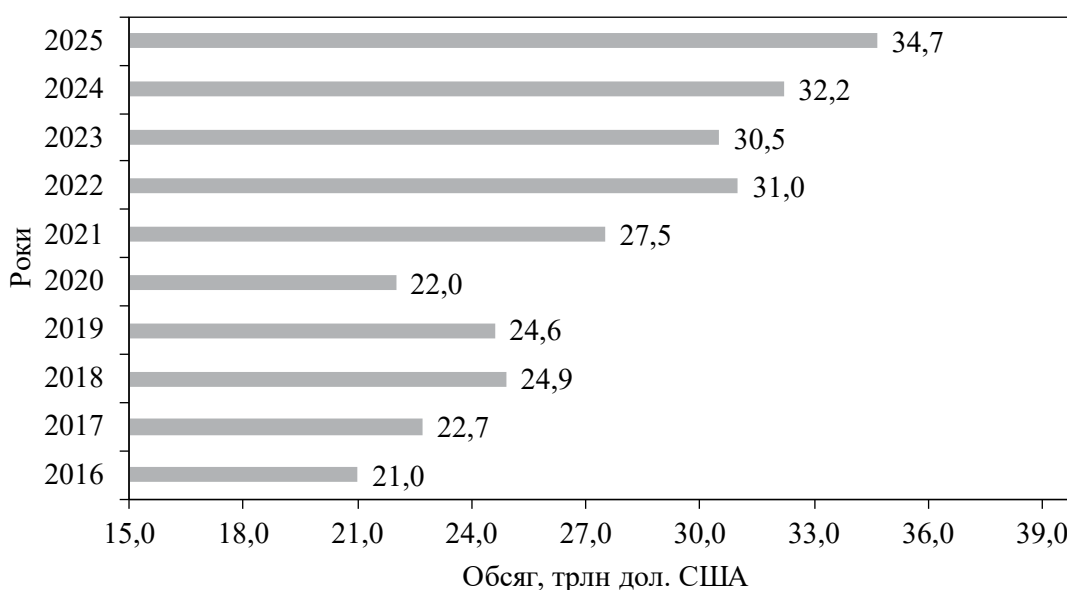

Рис. 3. Динаміка обсягу світової торгівлі товарами та послугами, 2016–2025 рр., трлн дол. США

Джерело: складено автором на основі [8, с. 11; 9, с. 11; 10; 11; 12]

світової торгівлі товарами та послугами свідчить про поглиблення взаємозв'язків між національними економіками, посилення міжнародної кооперації, а також про розширення можливостей для реалізації конкурентних переваг на міжнародному ринку. При цьому різке зростання після 2020 р. підтверджує здатність світової економіки до відновлення та адаптації, а також демонструє, що інтеграційні зв'язки залишаються важливим чинником підтримання національних економік навіть в умовах нестабільності.

Таким чином, динаміка світової торгівлі переконливо засвідчує, що інтеграція має не лише інституційний, а й виразний економічний ефект. Водночас варто визнати, що глобальні показники не повною мірою розкривають глибину інтеграційних зв'язків, оскільки не показують, наскільки інтенсивною є взаємодія між країнами в межах інтеграційних угруповань. Для конкретизації її регіонального виміру розглянемо приклад Європейського Союзу як одного з найрозвиненіших інтеграційних об'єднань сучасності. Для цього доцільно проаналізувати динаміку частки внутрішньої торгівлі товарами та послугами в загальній торгівлі Європейського Союзу (рис. 4).

Рис. 4 демонструє, що впродовж 2015–2024 рр. у торгівлі Європейського Союзу зберігалася стійка перевага внутрішньої торгівлі товарами над зовнішньою. Частка внутрішньої торгівлі товарами протягом усього досліджуваного періоду становила в середньому 60,4 % і в окремі роки навіть перевищувала цей рівень, тоді як зовнішня торгівля товарами відповідно становила в середньому 39,6 %. Це свідчить про високу щільність внутрішніх економічних зв'язків у межах Європейського Союзу, де спільний ринок забезпечує значний обсяг торгівлі між країнами-учасницями.

Водночас у сфері послуг спостерігається інша конфігурація співвідношення внутрішньої та зовнішньої торгівлі. Частка внутрішньої торгівлі послугами в загальній торгівлі Європейського Союзу є нижчою, ніж у торгівлі товарами, і в більшості років коливалася в межах приблизно 46,9–49,8 %, тоді як зовнішня торгівля послугами становила дещо більшу частку. Така структура дає підстави стверджувати, що, попри високий рівень інтегрованості економічного простору Європейського Союзу, сектор послуг залишається більш відкритим до глобального середовища та більшою мірою орієнтованим на зовнішні ринки, ніж товарний.

Покажемо й те, що протягом аналізованого періоду суттєвих різких коливань часток не спостерігалось. Це вказує на відносну структурну стабільність торговельної моделі Європейського Союзу і підтверджує зрілість інтеграційних процесів у межах цього об'єднання. Навіть за умов зовнішніх економічних викликів внутрішній ринок Європейського Союзу зберігає роль основного середовища збуту товарів, тоді як у сфері послуг простежується більш збалансоване поєднання внутрішньої та зовнішньої складових. Така відмінність між товарами й послугами відображає специфіку секторальної інтеграції: товарні ринки в Європейському Союзі є більш глибоко інституційно пов'язаними, тоді як ринки послуг, попри значний рівень інтеграції, залишаються менш однорідними та чутливішими до зовнішньої кон'юнктури.

Отже, Європейський Союз є прикладом глибокої економічної інтеграції, у межах якої внутрішня торгівля, особливо товарами, посідає домінуюче місце. Це підтверджує, що інтеграція впливає не лише на загальне зростання світової торгівлі, а й на формування стійких внутрішньорегіональних

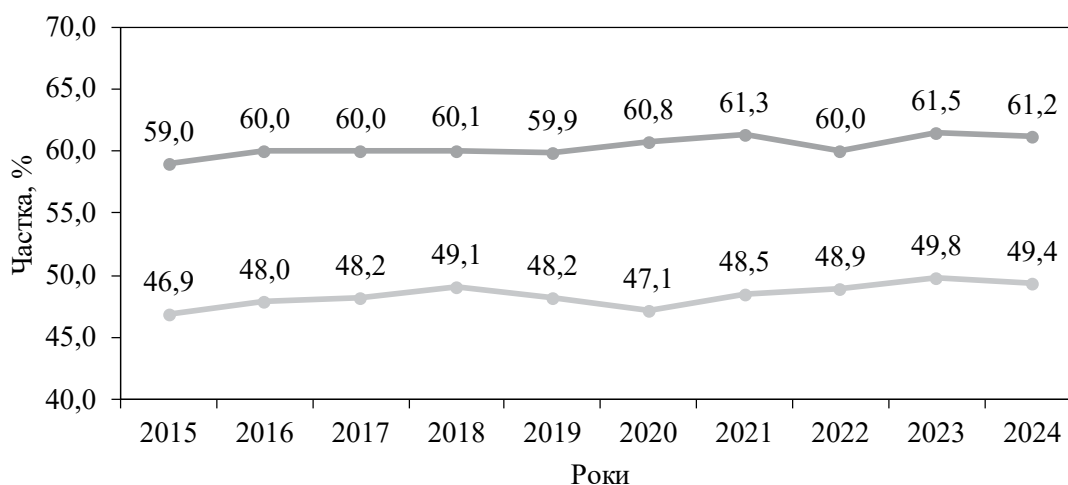

Рис. 4. Динаміка частки внутрішньої торгівлі товарами та послугами в загальній торгівлі Європейського Союзу, 2015–2024 рр., %

Джерело: розраховано автором на основі [13, 14]

економічних зв'язків, які стають важливим чинником трансформації сучасної світової економіки.

Таким чином, результати проведеного дослідження підтверджують, що інтеграція в сучасних умовах виступає одним із визначальних чинників трансформації світової економіки. Її вплив проявляється як у розширенні інституційно оформлених форм міжнародного співробітництва, так і в реальному зростанні обсягів світової торгівлі та поглибленні внутрішньорегіональних економічних зв'язків. При цьому досвід Європейського Союзу переконливо демонструє, що високий рівень інтегрованості сприяє формуванню стійкого внутрішнього ринку та посиленню економічної згуртованості країн-учасниць. Усе це дає змогу розглядати інтеграцію як системний процес, що не лише змінює характер міжнародних економічних відносин, а й визначає нові параметри розвитку світової економіки загалом.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Проведене дослідження дало змогу встановити, що інтеграція є одним із ключових чинників трансформації світової економіки, оскільки охоплює економічний, технологічний, інституційний та соціальний виміри міжнародних економічних відносин. Запропоноване авторське трак-

тування поняття «інтеграція» та систематизація її структурних напрямів дали змогу поглибити теоретичне розуміння цього явища. Аналіз кількісних тенденцій засвідчив, що посилення інтеграційних процесів проявляється у зростанні кількості чинних регіональних торговельних угод, розширенні світової торгівлі товарами та послугами, а також у стійких внутрішньорегіональних торговельних зв'язках. Це підтверджує, що інтеграція має як інституційний, так і виразний економічний ефект.

Водночас встановлено, що сучасні інтеграційні процеси мають суперечливий характер, оскільки поряд із новими можливостями для економічного зростання, розширення ринків, а також підвищення конкурентоспроможності вони формують і нові виклики, пов'язані з нерівномірністю розвитку країн, загостренням залежності від зовнішніх ринків, посиленням конкуренції та необхідністю адаптації національних економік до наднаціональних регуляторних вимог.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому вивченні впливу окремих форм інтеграції на структурні зміни у світовій економіці, аналізі регіональних особливостей інтеграційних процесів, а також у розробленні методичних підходів до оцінювання їхньої ефективності для національних економік.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Головченко Г. Я. Еволюція та сутність інтеграції як економічної категорії. *Економічний вісник НГУ*. 2009. № 4. С. 21–25.
2. Залуцька Х., Старосілець М., Вінярський Б. Інтеграція як чинник конкурентоспроможного розвитку підприємств: теоретичний аспект. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2024. Вип. 18 (36). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/652> (дата звернення: 30.03.2026).
3. Липов В. В. Міжнародна економічна інтеграція : практикум. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 204 с.
4. Dallago B., Casagrande S. Introduction: globalization and economic integration. *Journal of Risk and Financial Management*. 2026. Vol. 19 (3). URL: <https://mdpi.com/1911-8074/19/3/208> (дата звернення: 30.03.2026).
5. Ilievski N. Lj. The concept of political integration: the perspectives of neofunctionalist theory. *Journal of Liberty and International Affairs*. 2015. Vol. 1, no. 1. URL: https://e-jlia.com/papers/34928593_voll_num1_pap4.pdf (дата звернення: 30.03.2026).
6. Tinbergen J. *International economic integration*. Amsterdam : Elsevier, 1954. 191 p.
7. Regional Trade Agreements Database. World Trade Organization. URL: <https://rtais.wto.org/UI/charts.aspx> (дата звернення: 30.03.2026).
8. World Trade Statistical Review 2021. World Trade Organization. URL: https://wto.org/english/res_e/statis_e/wts2021_e/wts2021_e.pdf (дата звернення: 30.03.2026).
9. World Trade Statistical Review 2023. World Trade Organization. URL: https://wto.org/english/res_e/booksp_e/wtsr_2023_e.pdf (дата звернення: 30.03.2026).
10. WTO launches new interactive tool «World Trade Statistics 2023 – Key insights and trends». 3News. URL: <https://3news.com/business/wto-launches-new-interactive-tool-world-trade-statistics-2023-key-insights-and-trends> (дата звернення: 30.03.2026).
11. Former WTO head highlights optimism, new opportunities in today's globalization. Xinhua. URL: <https://english.news.cn/20251111/bd7a5f0f8cc041a1b158f231890f8f1e/c.html> (дата звернення: 30.03.2026).
12. World Trade Statistics. Key insights and trends in 2025. World Trade Organization. URL: https://wto.org/english/res_e/statis_e/world_trade_statistics_e.htm (дата звернення: 30.03.2026).
13. International trade in services (since 2010) (BPM6). Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/3aa38eb4-ba4a-4be8-b584-024e257e1433?lang=en&createdAt=2026-04-13T14:49:32Z> (дата звернення: 30.03.2026).
14. Intra and Extra-EU trade by Member State and by product group. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/27803f46-b277-4428-9aac-8150b48c8ae0?lang=en&createdAt=2026-04-13T15:51:15Z> (дата звернення: 30.03.2026).

REFERENCES

1. Holovchenko H. Ya. (2009). Evoliutsiia ta sutnist intehratsii yak ekonomichnoi katehorii [Evolution and essence of integration as an economic category]. *The Economic Messenger of the NMU*, no. (4), pp. 21–25. [in Ukrainian].
2. Zalutskia K., Starosilets M. & Vinyarsky B. (2024). Intehratsiia yak chynnyk konkurentospromozhnoho rozvytku pidpriemstv: teoretychnyi aspekt [Integration as a factor of competitive development of the enterprise: theoretical aspect]. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Economics*, no. 18(36). Available at: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/652> (accessed March 30, 2026). [in Ukrainian].
3. Lypov V. V. (2016). Mizhnarodna ekonomichna intehratsiia [International economic integration]. Kharkiv: Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics. [in Ukrainian].
4. Dallago B. & Casagrande S. (2026). Introduction: globalization and economic integration. *Journal of Risk and Financial Management*, no. 19(3). Available at: <https://mdpi.com/1911-8074/19/3/208> (accessed March 30, 2026).
5. Ilievski N. Lj. (2015). The concept of political integration: the perspectives of neofunctionalist theory. *Journal of Liberty and International Affairs*, no. 1(1). Available at: https://e-jlia.com/papers/34928593_vol1_num1_pap4.pdf (accessed March 30, 2026).
6. Tinbergen J. (1954). International economic integration. Amsterdam: Elsevier.
7. World Trade Organization. (2026). Regional Trade Agreements Database. Available at: <https://rtais.wto.org/UI/charts.aspx> (accessed March 30, 2026).
8. World Trade Organization. (2021). World Trade Statistical Review 2021. Available at: https://wto.org/english/res_e/statis_e/wts2021_e/wts2021_e.pdf (accessed March 30, 2026).
9. World Trade Organization. (2023). World Trade Statistical Review 2023. Available at: https://wto.org/english/res_e/booksp_e/wtsr_2023_e.pdf (accessed March 30, 2026).
10. 3News. (2024). WTO launches new interactive tool “World Trade Statistics 2023 – Key insights and trends”. Available at: <https://3news.com/business/wto-launches-new-interactive-tool-world-trade-statistics-2023-key-insights-and-trends> (accessed March 30, 2026).
11. Xinhua. (2025). Former WTO head highlights optimism, new opportunities in today’s globalization. Available at: <https://english.news.cn/20251111/bd7a5f0f8cc041a1b158f231890f8f1e/c.html> (accessed March 30, 2026).
12. World Trade Organization. (2025). World Trade Statistics. Key insights and trends in 2025. Available at: https://wto.org/english/res_e/statis_e/world_trade_statistics_e.htm (accessed March 30, 2026).
13. Eurostat. (2026). International trade in services (since 2010) (BPM6). Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/3aa38eb4-ba4a-4be8-b584-024e257e1433?lang=en&createdAt=2026-04-13T14:49:32Z> (accessed March 30, 2026).
14. Eurostat. (2026). Intra and Extra-EU trade by Member State and by product group. Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/27803f46-b277-4428-9aac-8150b48c8ae0?lang=en&createdAt=2026-04-13T15:51:15Z> (accessed March 30, 2026).

Vladyslav Lesiuk, Poltava State Agrarian University. *The impact of integration on the transformation of the world economy.*

Annotation. *The purpose of the article is to examine the impact of integration on the transformation of the world economy by generalizing theoretical approaches, systematizing its main directions and outcomes, and identifying current trends in the development of integration. Methodology of research.* The study is based on the methods of theoretical generalization, comparative analysis, systematization, abstraction, structural-logical modeling, and graphical analysis. These methods made it possible to summarize scholarly interpretations of the concept of integration, identify its main characteristics, structure its key directions and expected outcomes, and assess the dynamics of the major indicators reflecting the development of integration processes in the world economy. **Findings.** The study demonstrates that integration is a complex and multidimensional phenomenon that significantly influences the transformation of the world economy. The author’s interpretation of the concept of integration is proposed. The main directions of its development and key outcomes are identified. It is established that modern integration processes go far beyond trade cooperation and encompass a wide range of economic and non-economic spheres. The empirical analysis confirms the intensification of integration processes in recent years, as evidenced by the increase in the number of active regional trade agreements and the expansion of global trade. The findings confirm the role of integration as a key factor in the transformation of the world economy and international economic relations. **Practical value.** The practical significance of the article lies in the possibility of using its results to gain a deeper understanding of the mechanisms through which integration affects the transformation of the world economy. The proposed generalizations and analytical conclusions may be used in further research on international economic relations, in developing approaches to assessing the consequences of integration for national economies, and in substantiating economic policy decisions related to participation in international and regional integration processes.

Keywords: integration, regional trade agreement, world trade, intra-EU trade, world economy, international economic relations.

Дата надходження статті: 27.04.2026

Дата прийняття статті: 18.05.2026

Дата публікації статті: 22.06.2026